

EXCLUSIEF INTERVIEW MET DAN BROWN

Het leven na De Da Vinci Code

Door: James Kaplan

verschenen: 13 september 2009

De schrijver Dan Brown is een vriendelijke, doodgewone man – niet iemand die je als schepper van de duistere wereld van *De Da Vinci Code* zou verwachten. Van het boek dat in 2003 verscheen, zijn wereldwijd meer dan 80 miljoen exemplaren verkocht, en de verfilming in 2006 waarin Tom Hanks schitterde, heeft meer dan \$758 miljoen opgebracht. *De Da Vinci Code* heeft ook tot controverses geleid: leiders van de katholieke kerk hekelden de ketterse/afvallige optiek en de negatieve portrettering van Opus Dei, een conservatieve rooms-katholieke groepering. Nu, zesentwintig jaar later, staat Browns nieuwste roman, *Het Verloren Symbool*, op het punt van verschijnen.

Brown, vijfenveertig jaar oud, lijkt nog steeds verbaasd dat zijn boek voor zoveel ophef heeft gezorgd. Hij groeide op op het terrein van een internaat in New England, waar zijn vader wiskunde doceerde. Zijn moeder was musicus. Na een mislukte carrière als zanger en tekstschrijver, besloot hij schrijver te worden en was hierin slechts matig succesvol tot aan zijn vierde boek, *De Da Vinci Code*. In *Het Verloren Symbool* keert Robert Langdon, vertegenwoordiger van Harvard University-symbolisme, terug. Ditmaal rondsluipend in de machtige gangen van Washington D.C.

Hoe heeft het succes van *De Da Vinci Code* uw nieuwe boek beïnvloed?

Dan Brown (D.B.): Ik was al begonnen aan *Het Verloren Symbool* toen ik me realiseerde dat *De Da Vinci Code* een enorm succes zou worden. Wat me daarna overkwam is waarschijnlijk iets wat elke succesvolle auteur overkomt: ik heb me een tijdlang erg onbehaaglijk gevoeld. In plaats van gewoon te kunnen schrijven en mijn hoofdpersoon te laten doen wat ik wilde, bedacht ik bij ieder woord dat het gelezen zou gaan worden door miljoenen mensen. Het heeft wat weg van een tennisspeler die te hard nadenkt over zijn volgende slag en daardoor tijdelijk verlamd raakt.

Hoe bent u dat gevoel kwijtgeraakt?

D.B.: De opwindende nam af, en het drong tot me door dat niets ervan van belang was voor dat waar ik mee bezig was. Ik ben gewoon een man die een verhaal te vertellen heeft.

Met veel meer geld dan vroeger.

D.B.: Er hebben een paar immense veranderingen plaatsgevonden in mijn leven. De meeste zijn geweldig, alleen raak je je privacy kwijt, en dat is een wezenlijk iets.

Zijn er overeenkomsten tussen uw nieuwe boek en *De Da Vinci Code*?

D.B.: Er zijn overeenkomsten tussen dit boek en al mijn andere boeken. Ik ben weer

terug in dezelfde wereld van symbolen, geheime genootschappen, kunst en geschiedenis.

Wat interesseert u zo aan Washington D.C.?

D.B.: Ik ben gefascineerd door macht, vooral door verholen macht. Schaduwmacht. De National Security Agency. The National Reconnaissance Office. Opus Dei. Het idee dat alles gebeurt met een reden die we niet kennen. Het doet me ergens een beetje denken aan het geloof. De kracht van het geloof zit in het feit dat je nooit denkt dat dingen zomaar gebeuren: als mij iets ergs overkomt, dan stelt God me op de proef of Hij wil me daarmee een boodschap sturen. Dat is wat complottheoretici verkondigen. Die zeggen: 'De recessie? Welnee, die is niet zomaar uit de lucht komen vallen. Dat komt door dat stel rijke mannen die in Praag bij elkaar gingen zitten en...'

Bent u gelovig?

D.B.: Ik ben opgevoed met het anglicaanse geloof, en als kind was ik erg gelovig. Maar in de achtste of negende klas kreeg ik les in sterrenkunde, natuurfilosofie en het ontstaan van het heelal, en ik kan me herinneren dat ik toen tegen een geestelijke heb gezegd: 'Ik snap het niet: ik heb een boek gelezen waarin staat dat er een explosie is geweest die de big bang genoemd wordt, maar hier staat dat God de hemel en de aarde en de dieren in zeven dagen geschapen heeft. Welke van de twee klopt er nu?' Helaas luidde het antwoord: 'Brave jongens horen dat soort vragen niet te stellen.' Er ging een knop bij me om en ik heb geantwoord: 'De bijbel is niet logisch. Ik vind wetenschap veel logischer.' En vanaf dat moment heb ik het geloof de rug toegekeerd.

En waar plaatst u dat nu?

D.B.: De ironie van het verhaal is dat de cirkel nu rond is. Hoe meer ik de wetenschap bestudeerde, hoe meer ik ging inzien dat fysica uitmondt in gefilosofeer, en dat cijfers gewoon getallenreeksen zijn. Hoe dieper je in de wereld van de wetenschap duikt, hoe zompiger de ondergrond wordt. Op zeker moment kom je tot de conclusie dat de wetenschap een bepaalde volgorde en spirituele aspecten heeft.

Wat heeft ertoe geleid dat u in *De Da Vinci Code* over het heilig vrouwelijke, een op de vrouw gerichte versie van het christendom bent gaan schrijven?

D.B.: Dat kwam enerzijds door mijn moeder. Zij is erg sterk in haar overtuigingen en staat tegelijkertijd open voor veranderingen. Anderzijds kwam het ook door de liefde en het feit dat ik me was gaan verdiepen in andere religies, vooral oudere religies en heidendom en denkbeelden over Moeder Aarde. Verder kwam het ook voort uit het besef van de vernietigende kracht van de mens. Je denkt: 'Kijk ons nu toch eens. Als we de helft van de energie en het geld dat we aan het uitmoorden van anderen uitgeven nu eens zouden gebruiken om problemen op te lossen, zou dat niet fantastisch zijn?' Ik vergelijk het maar met testosteron. Je vraagt je af: 'Als God nu eens een vrouw was? Wat, als we nu eens open zouden staan voor onze vrouwelijke kanten, als we ons wat creatiever, passiever en liefdevoller zouden opstellen?' Het is een flagrante generalisatie, maar dat alles samen heeft geleid tot mijn roemen van het heilig

vrouwelijke.

Bent u een aanhanger van de complottheorie?

D.B.: Zeker niet. Ik ben juist een enorme scepticus. Ik geloof niet in UFO's en ook niet dat de wereld in 2012 vergaat. Ik denk juist dat mijn scepsis kijk op een van de redenen is dat mijn boeken bij een breed publiek zo succesvol zijn. Mijn protagonist, Robert Langdon, valt niet voor dat soort zaken. Als intelligente lezer kun je denken: 'Hé, dat is gaaf, zou dat werkelijk kunnen? Maar je staat in direct contact met een hoofdpersoon die alles belachelijk vindt. Het is mijn taak als schrijver, om jou, de twijfelende lezer, mee te nemen op een reis door mijn verhalen en jou te laten denken: Mijn God... Zou het werkelijk...?'

Is het moeilijk geworden over Robert Langdon te schrijven zonder Tom Hanks voor u te zien?

D.B.: Nee. Ik heb meer tijd doorgebracht met Robert Langdon in mijn hoofd dan met Tom Hanks op de filmset. Het komt niet eens bij me op.

Hoe was het van de schrijfwereld over te stappen naar de filmwereld?

D.B.: Schrijven is een eenzaam bestaan. Het maken van een film is een georganiseerde chaos met duizenden bewegende onderdelen en mensen, waarin elke beslissing een compromis is. Wanneer je zit te schrijven en de manier waarop je personage praat of eruitziet bevalt je niet, dan doe je daar gewoon iets aan. Maar als er in een film iets is wat je niet bevalt, dan heb je gewoon pech. En wanneer je een film maakt ziet iedereen dezelfde Harry Potter, dezelfde Robert Langdon. De kijkers hebben allemaal dezelfde ervaring, en misschien was dat niet wat ze zich ervan hadden voorgesteld.

Ik heb gelezen dat u de filmrechten van *De Da Vinci Code* eerst niet wilde verkopen. Wat heeft u van gedachten doen veranderen?

D.B.: Dat kwam aan de ene kant doordat me de kans geboden werd met de allerbeste mensen te werken. En aan de andere kant had het er, hoe je het ook bekijkt, mee te maken dat een heleboel mensen die films kijken geen boeken lezen, en op deze manier kon ik dit krachtige verhaal toch onder hun aandacht brengen.

Even een kleine sprong terug naar het begin van alles: Hoe heeft u de stap gemaakt van iemand die aan het einde van de jaren tachtig probeerde carrière te maken in de muziekbranche tot het schrijverschap?

D.B.: Nou, dat is een grappig verhaal. Het begon tot me door te dringen dat de muziek en Los Angeles niet de dingen waren die voor mij waren weggelegd. Ik woonde vlak bij Hollywood Boulevard, en mijn burens waren heavy metal muzikanten. Ik was als een vis op het droge. Ik was opgegroeid op het terrein van een internaat, en ik had niet eens een spijkerbroek! Op een dag schreef ik een artikel voor het *Exeter Alumni magazine* over hoe het was als een soort ballerige, maffe, nerd-achtige jongen in het hart van de muziekindustrie te wonen. Het heette 'Goodness and Knowledge on the Sunset Strip'. Ik heb het puur voor de lol geschreven, het werd geplaatst, en toen werd ik gebeld door

een literair agent uit New York. Hij zei: 'Ik vind je gezichtspunt geweldig, je schrijfstijl spreekt me aan, en als je in New York bent moet je bellen en dan gaan we lunchen.' Dus toen ik daarna een keer in New York was heb ik hem gebeld en zijn we gaan lunchen. We hebben meer dan een uur zitten praten en ik heb hem verhalen verteld. Hij zei: 'Je zou een roman moeten schrijven.' Mijn antwoord kwam er kortweg op neer dat ik geen idee had waarover ik zou moeten schrijven. Hij keek me over de tafel aan en antwoordde: 'Luister, ik zit al een tijdje in dit vak. Jij bent een verhalenverteller. Dat zie ik. Er komt een dag waarop je weet wat je wilt vertellen en dan schrijf jij je boek.' Ik heb toen zoiets gezegd als: 'Ja hoor, vast. Het was aangenaam kennismaken... grapjas.' En ik ben weer naar huis gegaan.

En toen heeft u een roman van Sidney Sheldon gelezen, nietwaar?

D.B.: Dat was *Het gezicht van de duivel*. Achteraf gezien stelt het niet veel voor. Het is lichte kost. Maar ik had nog nooit met zoveel plezier gelezen. Ik had nogal wat lessen creatief schrijven gevolgd op de universiteit, maar dat was allemaal persoonlijke beleving, en ze willen altijd dat je schrijft over wat je hebt meegemaakt, en ik had me nooit echt ontwikkeld en personages bedacht.

Vervolgens kwamen er, in de tijd dat u aan Exeter doceerde, een paar studenten die u kende in problemen met de geheime dienst omdat ze een grappig bedoelde e-mail hadden verstuurd waarin ze de president bedreigden.

D.B.: Inderdaad. Ik was perplex. E-mail bestond pas net. Ik dacht: Wacht eens even, hoe hebben ze dit kunnen lezen? Je dacht toen nog dat het vertrouwelijk was. Ik kwam achter het bestaan van de National Security Agency, waar op dat moment nog niemand iets van wist. Ik raakte erdoor gefascineerd en besloot mijn roman daarover te laten gaan. Ik ben letterlijk op een dag opgestaan, op de rand van mijn bed gaan zitten en zei tegen mezelf: 'Het is tijd om een boek te schrijven.' Mijn vrouw gaf me een aai over mijn bol en zei: 'Ja hoor, schat. Goed plan. Veel plezier.' In die tijd had ik twee banen. Ik stond om 4.00 uur 's morgens op om tot 8.00 uur te schrijven, fietste vervolgens negentien kilometer naar een plaatselijke middelbare school om daar Spaanse les te geven en fietste weer negentien kilometer naar huis om te douchen en daarna weer op de fiets te springen naar Phillips-Exeter om twee middaglessen te geven, en dat elke dag opnieuw. Een jaar later had ik mijn eerste boek *Het Juvenalis Dilemma* geschreven.